Ч. 188 (12.844). Львів, неділя 23. серпня 1931. Poczłowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Попри економічну ще одна кріза.

Львів, 21. серпня 1931.

Вся прилюдна опінія Европи й цілого світу ваабсорбована тепер незвичайно скомплікованим і небувалим щодо розмірів крізи економічним положенням світу, зокремаж Европи. Нема ніякого сумніву, що велика господарська кріза, яку кожна країна і кожний нарід переживають по свому і в специфічних своїх обставинах, відбивається дуже відємно і на духових настроях суспільностей і народів, що теж у ріжних краях і серед ріжних суспільностей усяко проявляється.

Богато в світі тепер таких, що продумують над тим, якби вийти з важкого положення, не мало таких, що приймають активну участь у рятунковій акції, але найбільше мабуть таких, що займаються тільки обсервацією розвитку подій, не проявляючи ніякого інтересу ні до поправи ні до погіршення трівожного положення. Ці останні це елементи, що реаґують на прояви суспільного й господраського життя зовсім рівнодушно. Для них все апатичне та байдуже, дарма, що колесо подій може на випадок катастрофи вдарити по них найболючіше і розторощуючо. Та є ще одна катеґорія людей, а саме та, що радується саме таким а не іншим господарським положенням у світі. Для неї найціннішим булоб погіршення справи, а господарська катастрофа і соціяльна революція — це її ідеал. Люди цієї катеґорії роблять навіть усе можливе, щоби положення ускладнити, щоби посіяти руїну в світі і таким чином добути для себе поле для соціяльних, скажім просто, комуністичних експериментів у правдиво ґльобальних розмірах. Отже одні хочуть направи положення, інші руїни, а найбільше таких, що зберігають „святу" невтральність. Найгірші — це ті „невтральні", бо вони без ініціятиви світогляду й ідеї, є тільки перепоною, колодою на шляху конструктивних і творчих елементів.

Чому це ми висловлюємо такі міркування, чому входимо в оцінку такого стану? Чи може тому, що маємо якінебудь аспірації направити лихо, або його обмежити в широкому світі? Нічого подібного! Ми хочемо тільки таким чином ствердити, що й ми, тобто наш нарід, наша суспільність, що живе серед таких світових відносин і духових настроїв, не може на них реаґувати інакше, як реаґує ціле людство. Ріжниця між нами й іншими народами тільки та, що коли інші, маючи свої держави, в яких є місце і для „невтральних", борються з лихом зорґанізовано, то ми, як недержавна нація, хоч маємо подвійне завдання, бо боротьбу з крізою та боротьбу за саму екзистенцію, попали в якусь таку велику апатію до всього, що рівної їй не найдете в ніякого іншого народу і в ніякої іншої суспільности. Навіть між тими передовими, що так скажемо, кадрами, нашого громадянства вріся тепер дух якогось незрозумілого отупіння та невразливости на найкрикливіші та найболючіші потреби нашого життя. Одначе тут треба підкреслити одну річ, а саме, що ця невразливість помітна в нас виключно при праці, при активности, але її зовсім нема в думках і словах. У світі інакше, там ті, скажім, що самі нічого не роблять в громадському, ні в політичному, ні в освітньому, ні в господарському житті звичайно або нічого не говорять, або дуже мало про роботу тих, що взагалі щось роблять. У нас інакше.

Ось візьміть, наприклад, політичну ділянку. Хто в нас не висказує в тій ділянці найавторитетніших і непомильних поглядів? Хто в нас не є критиком саме у такій чи не найскладнішій ділянці нашого життя? Та просто кожний і той, що ženеться з три погибелі перед першим стрічним поліцаєм і той, що має тверду посаду за свою аполітичність і накінець навіть той, що „органічно не любить політики", політиків і особливо партій. Кожний з них зробив би краще те і те, кожний досягнув би просто великанських подвигів, але... „він не може, бо звязаний" і тому нічого, нічого не робить не тільки на політичному, але й на ніякому іншому полі. Візьміть далі господарську ділянку. Господи, скільки в нас у розмовах величавих, незрівняних на словах економістів і скільки в їх головах фасцинуючих просто ідей? Але це тільки в їх головах. Зате в буденному житті вони на господарській ділянці теж невтральні, і не жалують навіть цінних своїх ідей і свого знання, які пропадають марно. А що найважніше, то не хочуть ніяк причинитися до поправи нашого нещасного положення реалізуванням бодай одної своєї ідеї.

Словом, на кожній ділянці в нас дуже і дуже багато „спеців", „бессервіссерів", але, — на жаль не видно їх роботи, не видно посвяти ні жертвенности. Слів у них велика сила, але щож — слова — полова, а тільки чин, тільки праця має в нинішніх часах вартість і значіння. Байдужість до праці і повна інерція в громадянському житті — ось основна риса, яка характеризує наше племя на тлі тієї великої господарської та духової крізи у світі.

Бо приймім навіть, що є в нас численні такі громадяни, які фактично не можуть проявляти активности на ніякій ділянці нашого громадського життя наслідком ріжних від них незалежних обставин. Це переважно люди, які матеріяльно незле ситуовані. Здавалось би, що вони повинні зате проявити себе бодай у жертвенности на всякі громадські, пекучі потреби. Але де там! Цього в нас ви не побачите. Підете за жертвою, скажім, до одного добре ситуованого купця. Коли він вам відповість, що нічого не дає, бо не живе з українців — то ви здвигаєте раменами і питаєте себе: чи він нездоровий, чи може в вас щось не в порядку?! Ось вам і площина та рівень громадської культури і патріотичних почувань деяких наших патріотів. А вже просто громом поразить вас, коли ви, звернувшись до якогось пана з проханням жертвувати щось на таку то конкретну загально громадську ціль, почуєте у відповідь, що нічого не дає, бо до такої то партії не належить, з її політикою не погоджується і взагалі ніяких таких петреб у теперішній тяжкий час не признає. Фактичнож той пан є між іншим кандидатом на посла на такій то листі і на такому то (недалекому навіть) місці. Щастя тільки, що не став послом.

Такі явища є без сумніву випливом теперішнього хоробливого, на нашу думку, духового стану, в якому опинилася наша суспільність, стану, що зродився на підкладі нашої політичної крізи, що почалася ще 1919 р., а далі на підкладі всіх наших недавніх і теперішніх переживань з додатком усього того лиха, яке переживає цілий світ. Нема сумніву, що таких явищ нашого життя не можна поминати мовчанкою. З ними треба боротись, треба їх викорінювати з нашого життя, бо в противному випадку розторощать нас колеса історії. Де як де, але в нас не може бути апатії до громадських, загальнонаціональних справ. Так само не може бути в нас „невтральних" у громадських справах, бо саме для „невтральних" може припасти в критичних моментах найнезавидніша доля.

—o—

Польський демарш у Льондоні.

(Від нашого кореспондента.)

Льондон, у серпні 1931.

З дуже доброго джерела дізнаємося, що варшавське міністерство доручило амбасаді зробити закордонному урядові Його Королівської Величности „дружню заввагу" з приводу подорожі кількох членів анґлійського парляменту по Східній Галичині.

„Заввагу" цю зробив на днях при **Downing street** перший радник амбасади. Завважив він заступникови п. Гендерсона, що польський уряд „немило вражений" не самою подорожею анґлійських депутатів, а її „маніфестаційним", мовляв, характером. Польський уряд, мовляв, досі не вважав відповідним покористатися своїм правом відмови візи на приїзд анґлійських послів у Річпосполиту, навпаки, він широко розкриває свої гостинні двері, але в даному разі анґлійські посли, на погляд польського уряду, „трохи надуживають польської гостинности". Це тим неприємніше польському урядови, що ці посли — члени урядової партії, а обставина ця могла би викликати серед неосвідомленої публики враження, що подорож ця відбувається „як не з заохотою і з уповажнення уряду, то принаймні з його відома".

На цю „дружню заввагу" заступник п. Гендерсона дуже ввічливо відповів, що анґлійські посли, як зрештою всі інші горожани, — люди свобідні і, як такі, вони під охороною британських паспортів можуть — не беручи ні дозволу ні уповажнення від нікого — їхати куди їм подобається, а уряд Його Величности не має ніякої змоги в чомунебудь нарушувати чи обмежувати права британського горожанина свобідно обертатися по світі.

На цьому урядовий демарш польської амбасади вичерпався — без ніякого, як бачимо і як не могло бути інакше — результату. Одначе на демарші цьому польські заходи не покінчились. Вона поручила своїм — доволі численним на тутешньому ґрунті — аґентам дати анґлійському урядові пізнати немилу зачудованість уряду Річипосполитої іншим способом. Один з аґентів цих, „також соціяліст", покрутився вже серед присутних тут членів „лейбурівського" партійного клюбу і там у розмовах разураз нарікав на „тих двох чи трьох" лейбуристів, що їздили по Галичині і, мовляв, заохочують українських „малькontентів" до опору проти польської держави. Лейбурівські „клюбмени" слухали супокійно, одні не відповідаючи нічого, другі здвигаючи раменами — бо кінець кінців ця справа дуже їм далека. Тільки один з молодших партійних секретарів не видержав і — розмірно різко, як на анґлійця — завважив польському аґентови:

— Щож, вони поїхали, і нічого злого в цьому ніхто не може бачити. Та невже Ви хотілиб, щоб наш уряд так виправив цих джентельменів, членів парляменту, як це було свого часу в вас з нашим другом і товаришем Ліберманом, у Бересті?...

Тут англієць добув з портфелю фотографію посла Лібермана, котрий минулого року, з нагоди міжпарляментарної конференції, стрічався тут з багатьма лейбурівськими політиками і залишив тут був добре враження, — тай показав цю фотографію старця свому польському співрозмовцеви. По хвилині, він, нагадавши собі ще щось підступив до шафки з книжками і добувши відти французьку брошуру ін 4°, видану в

Лозанні про події у Сх. Галичині з осени мин. року, підсунув її йому під очі та додав:

— А може Ви хотілиб, щоб їх (тих послів) ваш уряд за їх прогульку до Польщі так спацифікував?

Про урядову польську „заввагу" тай про цю не-урядову сценку оповідав мені один з парляментаріїв, який був присутний при цій розмові. При цій нагоді оповів він мені кілька подробиць про те. як зареагувала тутешня польська амбасада на розвідку В. Панейка про Галичину й у- українсько-польське питання, поміщену в березневій книзі наукового органу англьо-саксонських слявістів „Slavonic Review". Розвідка ця дуже — видно — немило вразила польську амбасаду. Ледви появилася книга з друку, а амбасада зараз-же поспішилася протестувати на Downing Street, відки її відослали до редакції видавництва, тобто до старого і в слявістичних колах цілого світу високо шанованого ученого історика, професора Бернарда Перса: він, мовляв, має повну автономію в редагуванні і сам бере на себе відповідальність. Тоді амбасадор Скірмунт звернувся особисто до проф. Перса з протестом проти поміщення розвідки Панейка та з запитом, чи редакція може доказати правдивість наведених Панейком тверджень і фактів, зосібна правдивість заяв Станислава Ґрабського. Старий професор з місця відповів п. Скірмунтові, котрого ще знав перед війною і в часі війни в Петрограді, — присилкою своїх власних статтей, написаних тоді в обороні проти гнету поляків російським царським урядом, а щодо змісту розвідки Панейка завважив, що готовий дати бажані докази та — коли польська сторона захоче — помістити поважну польську відповідь.

При чому слід не забувати, що **Slavonic Review**, як зрештою і всі інші подібні видавництва в інших европейських мовах, присвячені славянознавству, одержує щорічні субвенції від усіх славянських держав, у цьому числі й від польської.

Як „Ділу" вже відомо, черговий випуск **Slavonic Review** приніс польську „відповідь" пера гр. Станислава Лося, б. шефа Секції для Союзу Народів і радника польської амбасади в Льондоні. Читав я цю „відповідь", та тільки плечима здвигнув. Польський автор там в дійсности нічогісінько до річи Панейкові не відповідає і ніякого аргументу не збиває. Він тільки городить довгу „отсебятину" на тему польсько-української ідилі, вислвлює пок. Петлюру і його ідеї (відомі вони!), оповідає, що в Східній Галичині живуть три нації: польська, українська і „рутенська", тай впевнює, що коли нарешті національні відносини в цій країні „скристалізуються" (**sic!**), то Польща „сповнить свій обовязок" перед тією країною. Ось і все!

Ів. Меленевський.

—o—

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Кріза мадярського уряду.

Ґр. Юлій Каролі творить новий уряд.

Французька преса насвітлює справу крізи мадярського уряду так: Димісія мадярського уряду гр. Бетлена, який цілих десять років був при кермі державного корабля та все находив у критичних хвилинах способи рятувати свій кабінет реконструкцією, себто димісією поодиноких членів уряду, викликала неабияку політичну сензацію у політичних кругах Европи. Тому то політичні кола слідять дуже пильно за крізою та дошукуються за цією основною прижиною, що перекинула кабінет ґрафа Бетлена. Нашим читачам теж уже відомо, що димісію зголосив ґраф Бетлен ще в середу 19. серпня ц. р., яку реґент мадярської держави Микола Горті приняв, а місію утворення нового кабінету доручив дотеперішньому міністрові закорд. справ гр. Каролі. Саме призначення ґрафа Каролі на майбутнього керманича мадярської державної політики, одиниці, яка по розгромі мадярського комуністичного правительства Белі Куна, щойно від року бере активну участь у політичному житті, та запевнювання дотеперішнього премієра ґрафа Бетлена, що в новому уряді не залишиться нібито наслідком вичерпання фізичних сил десятилітньою працею — каже здогадуватися, що зі зміною уряду прийде основна зміна курсу мадярської політики. Тому то само тільки важке господарське положення Мадярщини, як каже офіціяльний комунікат, не спричинило димісії уряду, бо тоді утворення нового уряду не протягалось би кілька днів і гр. Каролі не противився би покликанню на міністра фінансів бувшого міністра фінансів Телешкі, автора програми санування фінансової господарки Мадярщини. Зате в іншому світлі виявиться причина крізи мадярського уряду, якщо візьмемо під увагу недавню, бо перед кількома тижнями, проголошену гр. Каролім, ще як міністром закорд. справ заяву, що **Мадярщина і Франція, це держави, які є звязані союзом спільних почувань, інтересів і розуму"**. Саме в новому курсі закордонної політики Мадярщини криється головна причина димісії уряду гр. Бетлена, який вів непримириму політику супроти Малої Антанти, що стоять під проводом Франції і шукав спільників у Італії та Англії. Тому за ціну фінансової допомоги від Франції, куди звернувся мадярський уряд за позичкою, мадярська політика піде на інші шляхи. Таким чином французька дипльоматія розривалаб поволи ланцюх держав, невдоволених політичними границями, які витворив Версайський мир у Европі, а до яких належала теж Мадярщина зі своєю орієнтацією на Італію. До того найновіші вісти про заключення торговельного договору Франції з Мадярщиною, корисного для останньої, кажуть сподіватися, що Франція змагає в цей спосіб приєднати собі Мадярщину і втягнути її в орбіту своїх політичних плянів та комбінацій.

Із зазбручанських „гараздів".

(Допис знад Збруча.)

Голосною була не весну ц. р. справа утечі до Галичини більшого гуртка українських селян з камянецьподільського повіту. В квітні ц. р. приготовлялося на Поділлі від Збруча аж по Винницю селянське повстання проти більшовиків, які там насильно переводили колективізацію, виганяли наших селян з їх прадідних наділів, переміняючи їх у звичайних невільників комуни. За найменший спротив передавано опірних до чека (тепер ДПУ), котре провідників розстрілювало, а інших засилало на невільницькі роботи на Соловки, а в найліпшому разі на Сибір. В українському селі за Збручем запанував терор і нужда. Повстання не вдалося, бо про приготування довідалися більшовики і заздалегідь виловили провідників, а на села вислали узброєних чекістів. В кількох селах прийшло таки до розрухів. Селяни в деяких селах камянецьподільського повіту напали на представників більшовицької влади і її аґентів, убили їх та забрали їм зброю, але мусіли втікати перед узброєними більшими більшовицькими відділами. По дорозі багато з них згинуло від більшовицьких куль, а тільки незначний гурт перейшов зі зброєю Збруч коло Скали і віддався польській владі. Їх зразу інтерновано в Копичинцях, а опісля розміщено на роботах по селах галицького полудневого Поділля, давши їм перед тим карти азилю як політичним еміґрантам. Звязків з рідною не мають вони ніяких і не знають, що з нею діється, згадуючи з острахом про більшовицьке пекло.

Не гараздують там і ті галицькі селяни, що остали за Збручем ще від війни, або котрі передісталися там в останніх роках розаґітовані сельробівською пресою, що безсоромно вихвалювала і вихвалює більшовицький рай. Бідують і ті, що сяк так погодилися з більшовиками і проти них не виступають (бо не можуть) — та одержали більше платну роботу по фабриках. На доказ наводимо дословний виказ листа, що його прислав до рідні один селянин з тернопільського повіту, що перейшовши Збруч з УГА, остав на Україні, одружився і працює як робітник у найбільшому фабричному районі. Лист наданий в Харкові 26. червня ц. р. попри родинні справи, дотикається також і сучасного господарського положення, хоч — очевидно — у доволі оглядній формі. У листі пишеться таке:

„Хоч тут (як кажуть) ріки медом не плачуть, а гірковато приходиться жити нам всім тимчасово, но деколи міг би я Вам написати, так ніяким чином нічого не подієш тепер. Грошей можна тут заробити, так не дуже то купити те-

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. СЕРПНЯ 1931.

Д-Р ВОЛОДИМИР ЛЕВИЦЬКИЙ. 9)

З дороги на північ.

(Докінчення.)

Кидаємо вкінці Нідарос та його таку симпатичну, немов живцем із Карпат перенесену околицю; корабель довго ще пливе між шерами Норвеґії, аж вкінці вечором другого дня лишає норвежського пільота в Берґен та бере курс повним морем на Копенгаґен та далі-далі на Балтійське море.

•

Море та фіорди, дикі гори та ледняки, безліч островів та скель з цілим ланцюхом морських маяків, неврожайні скелі та денеде зелені оази серед фіордів з червоними поверховими деревляними дімками та білими віконницями, кілька міст та містечок — ось і вся Норвеґія, що тягнеться вузьким клином з полудня на північ яких 2000 кільометрів. Лише на полудни цей клин розширюється до 400 км., на півночі подекуди ледви на милю широкий.

На тім довжезнім неврожайнім клаптику землі, що з заходу омиває його добродійний гольфштром, замешкав старий нарід, що має ледве 2 і пів міліона людей, та який є нині одним з найкультурніших народів світа. Сувора природа приневолила старих його предків вікінґів шукати долі, там, де одиноко її могли найти — на океані. І ці сміливі вікінґи вже в 9. столітті кольонізували Ісляндію і далеку Ґренляндію, а навіть на 500 літ перед Колюмбом відкрили Північну Америку (Вінлянд), а в середніх віках як нормани непокоїли всю Европу, і західну і південну з Україною включно.

Нині норвежці закинули воєнні походи, а навіть без ніякого проливу крови розійшлися добровільно і в мирі 1905 р. із шведами, що з ними були ціле століття звязані персональною унією. А проте цей маленький нарід має одну з найбільших торговельних фльот світа, його червоний стяг з синьобілим хрестом лопоче по всіх закутинах океанів, а весь китовий промисл Антарктиди зосереджений нині в його руках.

Та не лише економічно сильний нині цей демократичний нарід, що не зазнав страхіть світової війни. В Норвеґії нема анальфабетів, а зате є першорядні автові дороги та люксусові залізниці, а телефон і телеґраф найдете в найдальших закутинах краю в кожній хаті. Тут ще проводять у практиці засаду, що чужа річ свята, тож і вязниць не треба. Тут, як і в Данії, гіґієнічні урядження кращі, як деінде в Европі, а смертність менша.

І не забуваймо, що ця мужицька маленька нація внесла великий вклад у вселюдську культуру. Вона дала світові Едду, Ібсена, Берсона і Гамсуна та десятки інших великих письменників та поетів, вона дала безсмертного Ґріґа і Віґелянда і мистців архітектури та техніки, учених тої міри, як лінґвіст Оляф Брок, математики Абель і Лі, метеорольоґи Мон та Беркнес, астроном Штермер, та таких подорожників, як Нансен, Свердруп та Амундсен, що заткнули норвеський стяг на обох бігунах землі. А коли в Росії та Україні настав голод і почалася еміґрація, то Норвеґія перша за Нансеном дала почин до великої акції — підмоги, а як треба було рятувати погибаючих у ледах італійців, то великий Амундсен не пожалував свого життя.

А тепер ця здорова, мужицька нація має великий голос у Лізі Націй, а представник 2 і пів міліонового норвеського народу є головою комісії, що має вирішити жалоби трицять-міліонової великої, але не свобідної нації.

Бо про життя нації і її вальори для культури та про її свободу рішає не скількість одиниць, а лише залізна воля, енерґія та свідомість і любов свободи, ті риси, що є основними прикметами нащадків колишніх вікінґів.

В серпні 1931. р.

пер за них щонебудь для життя. Тут, як порахувати на Ваші гроші (бо я знаю курс Ваших грошей), то літра молока коштує 4 золотих, яйце один золотий, курка жива 30 і більше, не дуже добрі черевики 300 зол. і більше, лихе убрання 400 зол., а хліба хто не робить, той і не купить, бо продають тільки тим, хто робить, одно кільо на робітника. Заробляють в середньому 100 карбованців — на Ваші гроші 400 зол., Є, що заробляють більше ста, а є багато менше. Ну і квартира в середньому обходиться 60 зол. на місяць так, що витратиш хочби 20 золотих в день на їжу і ситий не будеш. З родиною ясно, що кождий день по 20 золотих не стати і приходиться перебиватися і поскупіше".

Трапляється ще і тепер, що внаслідок несовісної сельробівської агітації по часописах, незнання дійсних відносин і легкодушности переходять наші молоді люди за Збруч в надії, що там знайдуть роботу і пристановище, а гімназисти, що будуть могли там покінчити свої студії. Такий перехід кінчиться все дуже сумно. Ще добре, як більшовицька гранична сторожа безпроволочно викине негайно таких з поворотом на галицьку сторону. В найгіршому разі, коли зловить польський КОП (Корпус охорони погранича), то треба пересидіти тиждень або і кілька в арешті за недозволений перехід кордону і на тім справа кінчиться. Лихо, коли більшовицька сторожа (самі москалі, над котрими командантами є часто жиди-комуністи) придержить такого збігця. Його відставляють до найближчої військової граничної команди або до відділу ДПУ (чека) і там піддають основним допитам. Це тріває нераз довгими місяцями, заки вирішать справу, а в міжчасі збіглець сидить в арештах (нераз льохах) чека серед невимовно страшних відносин, у голоді і в непевности своєї дальшої долі. Тоді кожний проклинає хвилю, коли рішився шукати більшовицького раю. Нераз такому арештантові пропонують більшовики поворот до Галичини з тим, що буде робити там для них шпіонську службу. Буває, що дехто годиться (часто щиро) і такого відсилають на короткий курс і по інструкції до Києва, а опісля з кількома або кільканадцяти долярами перекидають до Галичини. Тут з правила все виходить на яву і ціла справа кінчиться для збігця кількалітньою вязницею. Як розказують — між тими, що займаються у Києві організацією розвідки в Польщі на терені Східної Галичини (військової і політичної відносно нас) є Леонід Міхенко — комуніст — колишній фармацевт в Тернополі, що зорганізував тут перед кількома роками кілька шпіонських груп, котрі польські власти переловили і позасуджували. Безпосередню акцію на самому кордоні середущого і північного Поділля веде відділ ДПУ у Фридрихівці коло Волочиськ, де командантом має бути Овсяніков, від котрого у першу чергу залежить доля збігця.

Такої долі покоштувало і кількох гімназистів з розвязаної у вересні минулого року тернопільської гімназії, що перекралися за Збруч в наївній надії, що там зможуть продовжати серед „своїх" науку. В березні ц. р. (це селянські діти, котрих батьки не мали засобів на дальшу науку в чужих містах) кількох з них, без відома батьків перейшло за Збруч. Там їх негайно арештовано і вони сидять ще в тюрмі в Проскурові, звідки як підозрілих польських шпіонів мають їх вислати на Соловки чи на Сибір. З кінцем червня ц. р. перекрався там один молодий агроном родом з Наддніпрянської України, що якийсь час був занятий на фільварку як економ на галицькому Поділлі, а разом з ним і один 15 літній учень розвязаної тернопільської гімназії. Арештовано їх у Волочиськах, де після переслухання у Фридрихівці рішено задержати їх у тюрмі. З ними разом має сидіти в тюрмі у Волочиськах около 30 молодих укр. збігців з Галичини. Перед двома тижнями виселили більшовики в ночі через Збруч одного німця, робітника з Берліна, котрий довший час проживав в колишній Росії як воєнний бранець і перед кількома місяцями дістався на Україну з Німеччини в пошукуванні за роботою. Заробітку не знайшов, а за це пересидів кілька місяців в тюрмі, між іншим в Проскурові і у Волочиськах, де пізнав і бувших учнів тернопільської гімназії. Вертаючи в Німеччину, зайшов він до рідні одного з них і розказав про долю їх сина. Цей німець, після слів очевидців, був ходячим трупом, так виморено його в більшовицьких тюрмах. Розказує він, що арештанти в Проскурові і у Волочиськах (галицькі збігці) як харч одержують рано і вечором голий кипяток, а на обід трошки рідкої зупи і кусничок хліба. Всі буквально примирають з голоду, а в одній невеликій кімнаті у Волочиськах приміщено їх на голій долівці тридцять людей, немов селедців у бочці. Дальша їх доля тріважна.

На днях явилася в канцелярії адвоката пос. д-ра Барана в Торнополі мати одного з тих, нещасних гімназистів, що сидять тепер у Волочиськах, котра від кількох місяців не знала нічого про долю свого сина, що утік з хати без її відома. Розказала вона все те, що чула від згаданого вище німця (його тутешні німці вислали своїм коштом до Німеччини) і просила в посла д-ра Барана помочі в дипльоматичній дорозі через польський консулят для свого сина. Звісно, пос. д-р Баран не міг підниятися такої інтервенції, бо польський консулят у таких випадках не уділює своєї помочі. Для хлопця буде ще хіба одно щастя (має він всего 15 літ), коли більшовики самі перекинуть його через Збруч до Галичини. Це вони нераз роблять, але звичайно зі селянськими хлопцями, а з інтелігентами майже ніколи. Для них Соловки або Сибір!

З громадянського обовязку уважав я за річ конечну подати повищі факти до публичного відома в тій цілі, щоби звернути увагу наших молодих і недосвідчених людей — охочих у своїй несвідомости до еміграції за Збруч, — щоби не важилися шукати там раю, бо не рай, а пекло там знайдуть. А і рідня тих людей повинна більше ними цікавитися і недопустити до цього, щоби хлопці ішли по загибіль для себе.

Високі Школи в Бельгії.

Українська Національна Рада в Бельгії подає до відома українського студенства інформації про високі школи в Бельгії.

Університетів у Бельгії 4, з них два державні — Лієж та Ґент і 2 приватні вільні; Брюсель та Лювен, ці два останні призпані державою.

1. **Вільний Університет у Брюселі** (Bruxelles) факультети: **медичний** (один з найкращих в Европі) — 6 до 7 років студій, **правничий**, **природничий** з відділами: хемічним, фізико-математичним, зоольогічним, ботанічним, фармацевтичним, **технічний**, з відділами: електро-механічним, гірничим, архітектурним, промислово-хемічним, **фільософічний**, **торговельний**, **політично-суспільних наук**.

До приняття потрібна гімназійна матура і свідоцтво зрілости завірене мін-ством освіти.

2. **Державний Університет у Лієжі** (Liege) факультети: **фільософічний**, правничий, торговельний, природничий, лікарський, технічний.

Потрібна гімназійна матура.

3. **Католицький Університет у Лювені** (Louvain) недержавний, незвичайно високо-поставлений. Факультети: богословський, правничий, політично-суспільних та політично-дипльоматичних наук, торговельний, лікарський, фільософічний та педагогічний, точних наук (математика, фізика, хемія), технічний, агрономічний, броварничий і ферментаційний.

Надзвичайно строга дисципліна в школі і поза школою. Університет находиться у маленькім тихім місті Лювен — щось на зразок Оксфорду — і ведений католицьким духовенством. При університеті інтернат. За порукою української церковної влади можна дістати полекші в шкільних оплатах. В місті українська церква оо. Редемптористів.

4. **Державний Університет в Ґенті** (Gand) Викладова мова фляманська і француська. Ті самі відділи що і в Лієжі.

Окрім цього істнує ряд високих шкіл, яких дипльоми признані державою і дають однакові права, що і університети.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 23. СЕРПНЯ 1931.

Д-Р В. МАКОВСЬКИЙ. 2)

Моє лікування.

На веранді. — Вілля С. С. Служебниць. — Стебницька вулиця. — Церква, крамниці, гості ресторани.

Були Ви, Пані, в зоольогічнім саді? Такім, де звірята мають свої окремі павільони, а перед ними вільні огорожі, небезпечні зал. клітки — для воздуху і сонця? Скільки разів вийду з моєї кімнати на верандочку, то завсіди мені це порівнання насувається. Тут у віллі СС. Служебниць ці бальконики будівничий поробив так, що кожний гість перед своєю кімнатою має свою окрему для себе огорожу, себто верандочку.

Вигода і приемність. А які краевиди?

Як мені тут живеться? Написав би правду, так не хочу робити їм занадто великого розголосу, бо й без нього вілля заповнена вщерть гістьми. І не хочу їх пятнувати. Бо хоч вони черниці, всеж таки— жінки!

Нова вілля СС. Служебниць стоїть біля їх давньої селитьби, на Стебницькій вулиці в частині, де старий Трускавець ще змагається із „новим". Була це давніша звичайна, тоді вже „польська" дорога обсипана курними хлопськими хатками і обложена огородами, куди наші сватки їздили з Трускавця до Стебника.

Нині курні хатки здебільшого щезли або поховалися поза гарні, ба вже й стилеві доми і віллі; але сям-там, ще й тепер їх тут найдете. Зате дорога піднесена до гідности Стебницької вулиці і позначена нумерами. Нею ходять навіть правдиві листоноси, гості та поліцаї. Та хто зна, що буде за кілька, нехай кільканацять літ, тоді як я вже буду належати до... четвертої категорії трускавецьких навідувачів. Хату, що під стріхою, як не в реґіональному музеї ім. Еми Ярошової то певно зі свічкою доведеться тоді шукати. А вулиця?

Судячи за духом нинішнього часу („куди віє..."), як що з Евфрозин стали Розалії, з Евстахіїв — Станіслави, з Іванів — Яни, з Василів — Базилії, можна сподіватися, що вулиця із „Стебницької" перехреститься на якогось Степана Чарнецького, чи я знаю...

На цій вулиці недалеко поруч себе стоять: громадський уряд, кіно, станиця огневої сторожі, наша кооператива та церква. Громадський уряд (як стільки більших за нього достойників) животіє і доживає мабуть своєї передучасної емеритури. Його славну минувшину переймив — поки що — „уряд живця". Один розпирається коштом другого. Кіно в комірнім у нашого „Сільського Господаря". Наші установи і національна свідомість „старого" Трускавця — непохитні.

Кооператива „Відродження" „все ще відроджується..." Церковця мала, але напрочуд стрійна, охайна і в гарному місці. Гарнішому, ніж костел, хоча, цей у центрі. Костел теж невеличкий та гарний. Та костел (як всюди) завсіди повний, а в нас — трохи інакше. Наших духовників і мірян тут доволі, церква відчинена і доступна від ранку до ночі. І ніде правди діти, буває, що іноколи й до нашої церковці, крім СС. Служебниць дехто загляне, не тільки — з латинян, прошу мені вірити. Порядок і чистота в церкві — зразкові. У свята й неділі співає добре вишколений хор під орудою п. Біласа, що робить честь нашому імени перед чужинцями. Замітне, що нашим богослуженням цікавиться чимало латинян.

Крамниць розмірно мало, та з кожним роком більше, здебільша з харчами й овочами і дрібною галянтерією. Має тут свою крамничку також і рухливий „Маслосоюз". Не бракує і виставок килимарень у Глинянах. Косові та Кросні, та „живих" образів „русских" емігрантів. Фотографи та стрижії — на кожному кроці. Само собою, що й необхідний виразникповоєнної культури — кіно; на диво лише одно і то слабко навідуване. Замало „аристократично пристосбленої" (вояки та служниці) публики. А гості? Недужим — кіно не в голові; а дужим — не кіно в голові! Із ремісників (пригожих), найбільше масажисток і масажистів. Але це тут тверде ремесло! Пересічного лікувальника понижче 80 кіля ледви чи подибаете; а є зразки — просто на виставу. Тут масувати — це робота! Хоча є й вимки, як скрізь...

Всюди чути нарікання на лихі торги. І це зрозуміле. Публика, яка тут творить більшину гостей, не любить видавати грошей на дурниці: обмежується до найконечніших потреб життя, які при „Нафтусі" — мінімальні. А решта? Це дрібне міщанство, що його добра половина лікується на ріжні знижки, легітимації, тощо. Чи ксьондзи та черниці, яких тут повно — дають так богато торгувати?

Ліпших ресторанів і каварень не богато; два по обох кінцях Еспляняди, оба власністю управи живця. В одній біля парку після обіду, в другім в самім центрі вечором, дискретні „дансінги" при джезбендовій музиці. Це теж останній крик нинішної культури.

Зате менших ресторанків і шиночків доволі. Та вони криються дискретно у сутінках, подальших вуличок, як відомі жіночки по великих містах, яким вступу до осередку спинюють або рештки соромливости, або поліція. Бож треба тямити, що це-ж Трускавець, де алькоголь теоретично „проскрибований". А якщо незаборонений, то тільки через огляд на монополеву льояльність, щоби курапійники припадково зовсім не відвикли..

(Продовження буде)

Високі Торговельні Школи в Антверпені (Ankers). Державна (Institut Supérieure de Commerce) відома в цілім світі та католицька оо. Єзуїтів. Дипльоми обох шкіл однакові. Час науки 2 роки + спеціялізація на третім році. До вступу потрібна ґімназійна матура або вступний іспит.

Державна Ветеринарійна Школа в Брюселі. Час науки 4 роки — дипльом доктора.

Музична Державна Консерваторія в Брюселі,

Державний Агрономічний Інститут в Жамблю (Gembloux) на зразок подебрадської господарської академії. Відділи: рільничий, кольоніяльний, лісовий та водний, технічно-рільничий, городничо-садівничий, промислово та хемічно рільничий, цукровий.

Істнує дальше кілька приватних шкіл, яких дипльоми не є признані державою, як Висока Текстильна Школа в Вервієр (Verviers), Броварничо-ферментаційна Школа в Генті і Брюселі, Шкірничо-Гарбарська в Ліежі та Цукроварська в Варем. Щоб дипльоми цих шкіл були признані державою — треба складати іспити перед державною комісією.

Остерігаємо наше студентство перед т. зв. **фабриками дипльомів**, яких є тут кілька, які за відповідну ціну видають дипльоми інжинірів, докторів і т. д. Ці підприємства дискредитують високі бельгійські школи в очах чужинців і бельгійські власти проводять закон, щоби їм заборонити видавати такі дипльоми. Кількох наших студентів має уже такі дипльоми.

Шкільна оплата на університетах до 1000 франків річно (1 зол. = 4 бельг. франки, 1 бельга, яка нотується на закорд. біржах = 5 бельг. франків). Прожиток в Брюселі та Антверпені місячно 800 франків, по других містах 600 фр. мінімум.

Високі Школи в Бельгії дуже високо поставлені, головно практичні та технічні. Велике число чужинців студіює в бельгійських школах.

За ближчими подробицями проситься звертати до президії У. Н. Ради: **Comité Ukrainien. 18. Rue. Kindermans, Bruxelles.**

За Президію Української Національної Ради в Бельгії.

Дм. Андрієвський, голова, **Микола Граб,** секр.

—o—

З радянських часописів.

Цікаві речі можна довідатися з радянських часописів. Перше враження від них, що правда, отримуєш страшне, відштовхуюче. Кинеш оком, проглянеш, як то завжди звик проглядати часописі, певний, що професіональна звичка відкриє тобі відразу все найбільше цікаве і остаєшся просто в нічим: нема на чому оком зачепитися. Що правда, так званого товстого шрифту там не жалують: заголовки такі великі, що за сто верст побачиш, майже кожна десята фраза попідкреслювана, — але від того всього лише брижі в очах, а читати нічого.

Та проте, коли набереш мужности і терпіння, та сядеш спокійно коло столу, і до того озброїшся олівцем або ручкою, то почнеш ними, як вудкою з води, добрі рибки виловлювати.

Ось наприклад київська „Пролетарська Правда" з 28. липня. Трохи вже за стара, але це не важно. *Такий* матеріял не старіється. Симфонічні концерти в Пролетарському (колишньому Купецькому) саді. Ну, а після концерту, розуміється критика музичного рецензента. В італійській, скажім, газеті, що приносить тобі силу всякого матеріялу з усіх кінців світу — живого й актуального, звичайно читаєш хіба рецензії тих концертів, на яких сам був присутній, — щоби перевірити своє враження, або враження рецензента... Але в радянській ґазеті, музична рецензія, це одна з небагатьох сторінок, що свідчить про якість духового життя, що не є тісно звязане з чисто шлунковими інтересами, які заповнюють майже всі інші шпальти...

Отже читаємо: „Сюїта Україніяда" — це низка зорхестрованих українських народніх пісень. Суцільного помислу, певної ідеї в ній нема. *Це річ аполітична* (підкреслення моє — Е. О.). До тогож у ній є одно місце, де автор нащось подає „зоольоґічний націоналізм" („Тума")... Треба зразу ж сиґналізувати небезпеку цього шляху...

Цікаво, як виглядав у симфонічному концерті отой „зоольоґічний націоналізм"? Колись, за царських часів, у Росії називали чорносотенців „зубрами" і, очевидячки, щоби представити „зоольоґічний націоналізм" російських чорносотенців досить було би ревіти як зубри. Але яких звірят мала наслідувати симфонічна орхестра, представляючи український „зоольоґічний націоналізм" та ще й збудований на підставі українських народніх пісень? Цікаво!

Але йдім далі. „Гавриліяда" коляди — це музика до комедії з часів Скоропадщини на Україні Щоби схарактеризувати деякі сценічні ситуації, композиторові довелося ввести низку моментів, що мають *ідеольоґічно-вороже до сучасности* наставлення („Ще не вмерла Україна", церковні дзвони тощо). Поза театром, на концертовій естраді, ці моменти не тільки не виправдані, *але й шкідливі. Ото довелося виконувати тільки деякі уривки з музики.* (Підкр. моє. — Е. О.)... А в таких обставинах музика абсолютно не дійшла до слухача, були якісь розірвані шматочки...

Отже мотиви (навіть не *слова*, не *пісня*) „Ще не вмерла Україна" і церковного дзвону є шкідливі для радянського слухача. Бідний слухач! Який він вразливий! Прослухає мотив „Ще не вмерла Україна" і зараз йому не добре робиться. Але радянська влада своєчасно про його нерви й здоровля попіклується, — щоби бува не зашкодило, поріже ту музичну річ, так, що від неї самі „ріжки да ніжки" залишаться. А п. рецензент лише сумно констатує, що не доходить, мовляв, така музика до слухача. От ти тут і вибирай: коли є „Ще не вмерла Україна", слухач робиться страшно вразливий, а нема „Ще не вмерла Україна" — так ніби і зовсім йому позакладало!

Але йдемо далі:

„На Дніпрельстані" Мейтуса складається з двох частин. У першій подано стару Україну, — веснянки, запорожці, гетьмани, татари, то-що. А в другій — сучасне будівництво на Україні — сирена, вибухи скель Дніпрових, трудові процеси то-що. До обох частин автор по ріжному підходить. Коли в першій частині є певні соціяльні моменти (змалювання ріжних верств суспільства), то другу частину автор подав у суто механістичному пляні; тут немає будь якого натяку на клясово-соціяльний розріз: самий гуркіт якогось будівництва, до того так яскраво часами зроблений, що від нього просто втекти хочеться. Отже твір цей — закінчує сумно п. рецензент — виконує не ту соціяльну функцію, що її повинен би виконувати..."

А це правда: з одного боку багацтво гри всіх соціяльних верств — „гетьмани на воронім коні", „запорожці в червоних жупанах", чарівні веснянки з дівчатами в стрічках та хлопцями в мережаних сорочках а з другого боку — „самий гуркіт", що від нього „просто втекти хочеться..."

Забуваєте, товаришу Мейтуса, що мистецтво полягає зовсім не в тому, щоби відбивати, ніби та фотоґрафія, справжній образ життя, але щоби його той образ — відповідно до свого душевного наставлення — калічити. Подбайте, товаришу Мейтуса, своєчасно про відповідне наставлення, а то гірко вам буде.

Зрештою, це радить Вам і п. рецензент: „Треба сподіватися — каже він — від нього (від Мейтуса) інших симфонічних творів із виразним клясово-ідеольоґічним наставленням..."

Веселі ті радянські часописи!..

Евг. Онацький.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

КОНФЕРЕНЦІЯ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО З МІН. ЗАЛЕСЬКИМ.

Марш. Пілсудський прийняв на довшій авдієнції міністра закорд. справ Залеського. Здогадуються, що конференція торкалася недалекої сесії Ради Ліґи Націй.

МІС ВУДМЕН ПОЇДЕ У ЖЕНЕВУ.

Міс Вудмен, яка відвідає Польщу, задумує зазнакомитися ближче з відносинами в околицях із мішаним населенням. Вона є спеціялісткою від справ національних меншин і займається передовсім українськими справами в Лейбур Парті. Після відїзду із зах. околиць Польщі міс Вудмен поїде у Женеву, щоби бути присутньою підчас меншинової дискусії.

СКЛИЧУТЬ СОЙМ?

У звязку з поворотом маршала сойму Світальського у Варшаву знову кружляють чутки про можливість скликання сойму. В опозиційних колах кажуть, що на днях буде конференція прем. Пристора і марш. Пілсудського та марш. Світальського в справі скликання сойму на надзв. сесію. Ухвал сойму й сенату вимагає низка праць, початих урядом, себто податкові реформи, реорґанізація адміністрації, новелізація закону про дороговий фонд, деякі внесення комісії в справі боротьби з безробіттям. Опоз. кола кажуть, що коли сойм не буде скликаний тепер, то щойно після сесії Ліґи. Тому не булаб надзв. сесія, лише прискорена звич. сесія. Кола близькі до уряду кажуть, що тепер годі рахувати на скликання сойму, бо звичайно він не радить підчас сесії Ліґи Націй.

У ГРУДНІ СПИС НАСЕЛЕННЯ.

Ідуть приготування до загального спису населення Польщі, який відбудеться в грудні ц. р. Тепер у найближчих днях списуватимуть людські мешкання, не лише доми, а й намети, циганські та циркові вози, замешкані т. зв. „берлінки", землянки і т. д.

ВЕНІЗЕЛЬОС У РУМУНІЇ.

До Сіная приїхав Венізельос. Його прийме на авдієнції рум. король. В програмі відвідин грецького держ. мужа передбачена конференція з членами рум. уряду.

ЖИДІВСЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ НА ЗАКАРПАТТІ.

Час. „Жидовске Справи" подає проект створення на Закарпатті кольонізаційного жидівського терену. Мотивують це тим, що серед жидів Мармарощини велика нужда, тисячі жидів жиють самою кукурудзою (яка коштує 22 ч. к. за 25 кг.). На Закарпатті — твердить часопис — є ще багато неуправлюваної землі, яку можна дешево купити. Часопис предкладає, щоби орґанізація ІСА ввійшла в контакт із місцевими жид. колами та щоби почала кольонізувати Закарпаття. Часопис додає, що треба сподіватися, що уряд ЧСР. не робитиме труднощів кольонізації.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8 97·00—9·96·50, канадійський долар 8·86·00—8·86·50, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінґ 1·25·00—1·25·50, румун. лей 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34 ½ - 0·35·00, швайцарський франк 1·73·50—1·74·00, фунт штерлінґів 00·00·00—00·00·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 0·00·00—0·00·00

Золото: 20 корон 36·60·00—36·90·00, 20 франків 35·00·00—35·00·00, 20 німецьких марок 00·00·00—00·00·00 10 російських рублів 47·50·00—47·80·00.

Збіжа.

Пшениця двірська з 1930 р. 19.75—20.25, жито одноціле з 1930 р. 20.50—21.00, жито збірне з 1930 р. 20.00—20.25, ячмінь двірський одноцілий 14.75—15.25, ячмінь на мливо 13.75—14.25 овес гал. з 1930 р. 17.00—17.50, овес замоклий з 1930 р. 14.50—15.00, кукурудза рум. 21.50—22.00, сіно солодке прас. 8.00—9.00, солома прас. 5.50—6.50, гречка 19.00—20.00, ріпак озимий з 1931 р. 23.00—24.00, отруби житні 11.75—12.00, отруби пшеничні 11.75—12.00, крупи гречані 50 проц. 41.00—43.00, макухи льняні 24.00—25.00, мішки ютові Страдом-Варта за шт. 1.45—1.55, мішки вживані добрі за шт. 1.10—1.30.

НОВИНКИ

— **Комітет Академічного Дому** подає отсим до відома, що подання на мешкання в Академічному Домі на шк. р. 1931/32 адресовані до Комітету Академічного Дому треба вносити в непереступному речинці до дня 15. вересня 1931. письменно по адресі: **Управа Академічного Дому,** Львів, вул. Супінського ч. 21, або особисто в год. між 13—14 щодня крім неділь і свят. До подання слід залучити: 1) Свідоцтво незаможности. 2) Посвідки зі стану дотеперішніх студій (відписи свідоцтв зложених іспитів, колльоквій, відпис індексу, або для ґімн. абсольвентів відпис свідоцтва зрілости з поданням на який факультет кандидат записується в шк. р. 1931/32). 3) Посвідки від місцевих культурно-освітніх інституцій (читальня, кооператива і т. д.), або від студентських секцій. 4) Посвідку з участи в збірці „на фонд укр. студентству", або умотивоване оправдання. Петенти з цих місцевостей, де збірка має бути переведена по 15. вересня долучать додатково посвідки з участи у збірці до дня 28. вересня. 5) Заяву, що петент як мешканець Ак. Дому буде точно платити належні оплати за мешкання. Всі подання, крім нововступаючих до високих шкіл мусять бути заопініовані студентськими професійними організаціями („Основа", „Медична Громада", „Ватра", „Торговельник"). Не будуть взагалі розглянені подання тих петентів, що до дня 15. вересня ц. р. не полагодять справи своїх залеглих оплат за мешкання в 1930/31 р.

— **Осінний сезон у Черчі.** Осінний сезон у Черчі почався 20. серпня і тріватиме до 1. жовтня. Наплив лікуванців надсподіваний. Загально пояснюють це тим, що погода дописує — дні сонячні, й теплі ночі, та що ціни нижчі. Зокрема для селян управа живця дає усякі полекші в цім сезоні, тож не диво, що приріст лікуванців селян з кожним днем більшає. Хоча це вже числиться III. сезон, то святочне, офіціяльне закінчення II. сезону відбудеться щойно в неділю 30. серпня традиційними, гучними вечерницями в салі Палатки. На ці вечерниці, що вже мають свою широку славу, вибирається багато гостей зі Львова та з ближчої й подальшої околиці. Найкраще зал. получення зі Львова: виїзд 9.50 рано прибуття до Черча 1.15 пополудні.

— **Старшина „Сокола-Батька"** складає на цьому місці щиру подяку кооперативі „Будучність" у Тернополі за щедрий даток на викупно Українського Городу у Львові в сумі 300 зол.

— **Членкиня Лейбур Парті у Польщі.** З Берліна повідомляють, що до Данціґу, Познаня та Катовиць приїде міс Вудмен, членкиня Лейбур Парті. До Львова вона не приїде. Польські джерела від себе додають, що міс Вудмен приятелька українців.

— **Лишив брошку, а сам утік.** Якийсь чоловік хотів довідатися в золотаря Бардаха при вул. Краківській ч. 3. у Львові про вартість брошки, висаджуваної брилянтами. Золотареві виглядала ціла справа підозрілою, тому спитав незнакомого відкіля має брошку. Цей відповів, що найшов її в „Народньому Домі". Золотар хотів прикликати поліцая, та незнакомий сказав, що сам зголоситься до поліцая. Тому вийшов, а брошку лишив і вже не вернувся. Золотар здепонував брошку у слідчому відділі.

— **Влом до каси перемишлянського староства.** Злодії вломилися до каси староства в Перемишлянах, бо довідалися, що в касі є 9.000 зол. На своє нещастя розбили касу з актами замість із грішми. Львівська поліція разом із перемишлянською арештувала львівських злодіїв: Петра Черніка й Едварда Савчака, як підозрілих у цьому вломі. Їх відослали до Перемишлян для конфронтації зі свідками.

— **Під звалищами міської стайні.** На Богданівці завалилася стайня громади м. Львова, арендована Тад. Стшелецьким. Звалища засипали Стшелецького, пять корів, коня, 3 поросята й пса. Пожежна сторожа добула зпід звалищ Стшелецького та звірята.

— **Скарбник Т-ва Поширювання Професійної Освіти перед судом.** У Бересті над Бугом почалася розправа проти Вісковського, бувш. комісаря поліції у Варшаві, а тепер службовика в поліськім воєвідськім уряді й скарбника-ліквідатора Т-ва Поширювання Професійної Освіти в Бересті над Бугом. Вісковський як скарбник у воєвідськім уряді накрав для себе 67.875 зол. і 54 сот. Рахунків із стану каси Вісковський не здавав нікому, тому на його місце прийняли іншого урядовця, а цей викрив зараз недобір 10.000 зол. Делегованим з Варшави службовикам сказав Вісковський, що „позичив" собі 5.000 зол., а решту, 62.000 зол. лишив у касетці воєвідського уряду. В Бересті відчинили комісійно касу й найшли 2 зол. 20 сот. Рівночасно влада довідалася, що Вісковський старається дістати закордонний пашпорт, тому його арештували.

— **З краєвої хроніки.** У Свистільниках, рогатинського повіту, згинув від вибуху гранати 10-літній Мілько Гуцул. — У Станиславові 9-літн. Іван Шевчук найшов арматний запальник. Його товариш Маріян Боркун відібрав нахідку, вибух запальника поранив Боркуна в руку та лице. — У Бориславі натрапили на сліди ропи в глибині 1.671 м., яка має походити із еоценської формації. Скільксть ропи ще не устійнена. — У Качанівці, скалатського повіту, пять невідомих людей, вдерлося в ночі до хати Свентоха Казимира і вбили його колами. — В Лисиці, богородчанського повіту, згоріли два млини Ізаака Барона, один турбіновий, другий водний, в ночі з 18. на 19. ц. м.

— **Жахлива родинна трагедія.** В Пабяніцах (біля Лодзі) робітник Йосиф Редзинський вдушив свою жінку Анну та 4-місячного синка. Причиною було те, що Редзинський довідався, що теща намовляла доньку, щоби покинула чоловіка, за якого вийшла тому вісім місяців.

— **Бандитський напад на касу.** На Празі у Варшаві напало трьох бандитів на касу тартаку „Садовський і Гольдин". Один бандит на подвірі заглушив дозорця кастетом. Те саме зробив у касі з касієром, а потім кинувся на інж. Садовського, який стріляв до бандита. Одна куля вцілила бандита в груди. Ствердили, що той бандит на передодні нападу вийшов із тюрми.

— **Кіна у Варшаві.** Варшавський союз власників кінотеатрів хоче зажадати знижки маґістратських податків на 15 проц. в зимовому сезоні. В противному разі погрожують страйком.

— **„Цепелін" в Англії.** 19. ц. м. прилетів до Льондону повітреплав „Граф Цепелін". „Цепелін" відбув окружний лет довкола Англії. Між пасажирами є б. австр. архикнязь Антін з дружиною Ілеаною, румунською княжною. Д-р Екенер одержав на памятку золоту папіросницю від своїх приятелів в Англії.

— **Терор на Білорусі.** У звязку з нищенням релігійности на Радянщині знову зачинено багато церков. У Мінську вимусили чекісти на робітниках постанову, що вони годяться знищити собор. Таким чином собор „добровільно" зачинений.

— **10 заповідей Ґандія.** Апостол незалежности Індії, Ґанді, оголосив десять заповідей: 1. Правда, 2. Любов, 3. Чистота, 4. Стриманість в їжі, 5. Посідання лише конечних річей, 6. Хліб кожного мусить бути здобутий працею, 7. Служба для ближніх є обовязком людини, 8. Люди землі всі рівноправні, 9. Релігії світу рівноправні. 10. Гарна прикмета — відвага.

— **Сльози — ліком.** Англійський учений, Флемінг, відкрив, що сльози людини вбивають бактерії; навіть розпущені в воді у відношенні 1/40 частина сліз на решту води — ділають смертельно на хоробротворчі заразки. Тепер виробляти́муть сльози в хемічних ляборато́ріях, перевіривши попереду їх хемічний склад, або збиратимуть масово... з лиць заплаканих дітей і жінок.

— **Воронов і Шов.** Воронов заявив французьким журналістам, що має намір перевести операцію відмолодження Б. Шова і обіцює йому 120 літ життя.

— **Затруїлися вояки.** На маневрах біля Беверле (Бельгія) 50 підстаршин 14. п. артилерії затруїлося тяжко мясом.

— **Віднайшли картину Ван Дайка.** В одній з коршем Шарльотенбурга найшла поліція правдивий образ Ван Дайка, вартости 200.000 нім. марок. Неправний власник зізнав, що купив його в 1916 р. в Діссельдорфі за 100 марок.

— **Юрба погрожувала лінчем** в Анарборі (Зед. Держави) одному муринові і двом білим за вбивство двох пар молодят для грабунку. Поліція охоронила злочинців перед гнівом юрби.

— **57-літня бандитка.** Зловлено її в Шікаго, називається Анна Баранська. Закидають їй співучасть у 35 випадках злочинних нападів. В останньому нападі вбили її сина, вона розбила авто підчас втечі і тому тепер покутує за ґратами.

— **Найбільша гостинниця в Чехословаччині.** Підприємство Баті будує в Зліні велитенський готель з кімнатами для 700 гостей і ресторином для них. Крім цього каварня зможе помістити ще 2000 гостей зпоза гостинниці. Влаштована як найкраща гостинниця буде ще цього року віддана до вжитку.

— **Циклон в Америці** знищив 400 домів. Буревій пройшов над цілим краєм і нарушив комунікацію. Число жертв покищо невідоме.

— **Човном через океан.** Малим вітрильником проплили Антлянтійський Океан 19-літний Ато Вальтер (естонець) і 20-літний Барбер (англієць) в 29-ти днях.

— **Повінь в Англії.** Полудневі побережжа Англії залиті водою. Рибацька чайка втонула біля острова Уайт, три особи загинули.

Дописи.

ІВАСЕВИЧІ. *(Як полагоджують прохання українських петентів.)* Пелагія Гордійко, вдова по вбитім державнім службовику, ще з часів царської Росії, внесла прохання в дні 22. серпня 1930 р. до департаменту лісництва міністерства рільництва у Варшаві з проханням признати їй емеритальне забезпечення. І хоч минає вже рік, прохання не полагоджено. Вдова живе в страшній нужді. Нема сумніву, що прохання дійшло до департаменту лісництва, бо поліція приходила в цій справі довідуватися до вдови. Може би так компетентні чинники розглянули цю справу.

СПОРТ.

ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ УКРАЇНИ З 9. ПАЦ-ом.

Пригадується прихильникам копаного мяча, що мячеві змагання Гасмонея—9. ПАЦ відбудуться у суботу 22. серпня ц. р. в год. 4.30 попол. на грищі Цитаделі. Попередять змагання Україна III.—Гасмонея III. У неділю 23. серпня ц. р. в год. 4.30 грав також Україна з 9. ПАЦ-ом. Передзмагання розіграють Гасмонея II.—АЗС в год. 3.15 пополудні.

ДНІПРО (Винники)—СОКІЛ IV.

В неділю 23. серпня ц. р. в год. 11-ій рано відбудуться на площі Сокола Батька відплатні змагання тих дружин, які виступлять у повних складах. Тому, що обі дружини змагають осягнути побіду, слід сподіватися гарної й амбітної гри.

Делятин: ПРУТ—БЕСКИД II. 5:3 (3:0).

У середу 19. серпня ц. р. відбулися відплатні мячеві змагання Пруту з Бескидом в Делятині. Прут виступив у кращому складі, ніж при попередніх змаганнях у Надвірній. Ворота для Пруту здобули Навро 1, Фйолок 2 і Адам 2. Бескид здобув собі прихильників серед делятинської публики своєю гарною грою.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 21. VIII. 1931 р. масло експортове пріма 3·60 зол., масло десерове пріма 3·50 зол., літра молока 19—20 сот., літра сметани 1·10 зл., копа яєць 4·70 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця 21. серпня в год. 7·30 „Вікторія та її гузар", оперетка Абрагама.

Субота 22 серпня в год. 7·30 „Вікторія та її гузар".

Неділя 23. серпня в год. 7·30 „Вікторія та її гузар".

Понеділок 24. серпня в год. 7·30 „Тоска", опера Пучінія.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі) сьогодні та в наступних днях нечинний.

Малий Міський Театр сьогодні та в наступних днях нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Світ без кордонів" (Адам Бродзіш).

КАСІНО: „Сваві́льні студентки". „Бастер Кітон боксером".

КОЛЬОСЕИ: „Таємний Ідець", „Ріф нарешті сам".

ЛЕВ: Резиґнація („Вільна любов").

МАРУСЕНЬКА: „Неаполь, співаюче місто" (Кепура).

ОАЗА: „Спир в опері" (Льон Чаней).

ПАЛЯС: „Горяча кров", „Трьох хресних батьків".

ПАН: „Мельодія щастя".

ПАСАЖ: „Тайна китайських пантофельків".

ХИМЕРА: „Вернися — прощаю все!" (Ліва Ґрали).

СТИЛЕВЕ: „Вітер від моря".

УПХА: „Гарольд Льойд жениться", „На фронті нічого нового".

Програма радіо.

Субота, 22. серпня 1931 р.

Варшава (1411,8) 18·00 Концерт. 20·15 Концерт. **Кенігсберг** (217,1) 16·00 Популярний концерт. 18·30 „Німецька радійова вистава 1931", відчит. **Ляйпціг** (259,3) 15·00 Концерт. **Братислава** (278.8) 12·30 Радіоорх. концерт. **Талін** (296,1) 19·30 Концерт. 20·35 Давна танкова музика. **Бресляв** (325) 18·45 Концерт радіоорх. **Брно** (341,7) Грамофонові плити. **Штрасбург** (345,2) 20·30—22·30 Оперетка. **Штутгарт** (360,1) 17·00 Легкий радіоорх. концерт 20·30 Веселий вечір. **Рим** (441,2) 17·30—18·15 Концерт орхестри. 21·00 Італійська музика **Гельсінгфорс** (1796,4) 18·40 Фортепяновий концерт. **Лянгенберг** 17·00—18·00 Популярний концерт. 20·00 Веселий вечір. **Мілано** (500.8) 20·45 Комедія. **Брюсель** (508,5) 21·00 Великий симфонічний концерт. **Відень** (516,4) 16·20 Концерт. **Рига** (524,5) 19·05 Вечір Штравса. **Мінхен** (532,9) 19·45 Концерт. 21·15 Кабінет військових ляльок. **Будапешт** (550,5) 19·00 Легкий концерт. **Кенігсвустергавзен** (1634,0) 16·00—17·00 Концерт з Гамбурга. 20·00 Трансмісія з Берліна. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. 20.00 Концерт. **Москва** (720) 19·30 Концерт. **Ленінград** (1000) 18·00 Опери й оперетки.

Неділя, 23. серпня 1931.

Варшава (1411.8) 12·10 Популярний концерт. 17·40 Пополуд. концерт. 20·15 Популярний концерт. **Кенігсберг** (217,1) 16·30 — 18·15 Концерт. **Ляйпціг** (259,3) 12·20 Концерт 15·00 Квартет 20·00 Концерт. **Братислава** (278,8) 22·15 Циганська музика. **Штрасбург** (345,2) 19·00, Легка музика. **Штутгарт** (360,1) 16·00 Концерт. 21·15 Концерт. **Гамбург** (372,2) 20·00 Оперетка. **Штокгольм** (435,1) 19·45 Концерт. **Рим** (441.2) 17·00—18·30 Кон-

церт. 21·00 Чеська музика. **Гельсінгфорс** (453,2) 11·00 Концерт. **Прага** (486,2) 11·00 Концерт. **Мілано** (500,8) 20·45 Макбет, опера Верді. **Брюсель** (508,5) 20·00 Концерт. **Відень** (516,4) 11,05 Концерт. 21·00 Доля експедиції Рідігера, відчит. **Рига** (524,5) 19·03 Концерт. **Будапешт** (550,5) 16·15 Циганська орхестра. **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 12·45—18·00 Трансмісія з Берліна. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. 17·30 18·30 Відчит. 20·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт Моцарта. **Ослъо** (1071,4) 20·30 Концерт. **Москва** (720) 19·30 Концерт.

Понеділок 24. серпня 1931.

Варшава (1411,8) 18·00 Легка музика. 20·30 Французька музика. **Кенігсберг** (217,1) 16·30—17·35 Популярна музика. 19·00 Концерт. **Ляйпціг** (259,3) 20·00 Симфонічний концерт. **Братислава** (278,8) 18·00 Концерт. **Брно** (341,7) Радіокабарет. **Штрасбург** (345,2) 17·00 Концерт радіоорх. 20·30—22·30 Концерт. **Штутгарт** (360,1) 17·00 Концерт. 20·15 Концерт радіоорх. **Гамбург** (372,2) 20·00 Комедія. **Букарешт** (394,2) 21·00 Камеральний концерт. **Сотенс** (403,8) 20·00 Вечір Штравса. **Стокгольм** (435,4) 20·15 Гра на цитрі. **Рим** (441,2) 17·30—18·15 Концерт солістів. **Лянгенберг** (472,4) 17·00—18·00 Концерт солістов. 21·30—22·00 Спів Карузa з грамофонових плит. **Мілано** (500,8) 20·45 Комедія. 21·30 Камеральна музика. **Брюсель** (508,5) 21·00 Концерт. **Відень** (516,4) 17·55 Концерт. 20·00 Трансмісія з опери „Орфей і Евридика". **Рига** (524,5) 21·05 Концерт. **Будапешт** (550,5) 19·00 Циганська орхестра. 21·45 Скрипковий речіталь. **Харків** (937,5) 15·00, 20·00 Концерт. 19·00 Відчит. **Ленінград** (1000) 15·00, 16·00 Концерт. **Москва** (720) 15·00, 21·00 Концерт. **Калюндборг** (1153,8) 15·30—17·30, 22·05—23 Концерт радіоорх. 20·00—20·20 Скрипці 21·35—21·50 Данські пісні. **Кенігвустергавзен** (1634,9) 16·00—17·00 Концерт з Берліна. 18.30—18·55 Як повстає фільма. **Париж** (1724,1) 16·30 Концерт.

Вівторок, 25. серпня 1931.

Варшава (1411,8) 17·00—18·00 Концерт. **Кенігсберг** (217,1) 19·30 Концерт орхестри. **Ляйпціг** (259,3) 16·00 Симфонічний концерт. **Братислава** (278,8) 18·00 Циганська орхестра. **Бресляв** (325) 17·15 Хемія при будові вулиць. 21·30 Спів. **Штрасбург** (345,2) 20·30—22·30 Оперетка. **Штутгарт** (360,1) 14·30—15·00 Лекція англ. мови. 21·00 Концерт. **Гамбург** (372,2) 20·00 Популярний концерт. **Букарешт** (394,2) 21·00 Концерт радіоорх. **Стокгольм** (435,4) 22·20—23·00 Камеральна музика. **Рим** (441,2) 17·30—18·15 Концерт солістів. 21·00 Еспанська музика. **Гельсінгфорс** (453,2) 20·00 Речітаиь на віолінчелі. **Лянгенберг** (486,2) 14·30 Концерт радіоорх. **Мілано** (500,8) 21·10 Симфонічний концерт. **Брюсель** (508,5) 21·00 Концерт. **Відень** (516,4) 19·00 Опера. 22·15 Концерт. **Рига** (524,5) 20·25—21·30 Концерт. **Мінхен** (532,9) 18·05 Опера Штравса. **Будапешт** (550,5) 20·00 Симфонічний концерт. **Любляна** (575,8) 18·30 Концерт. **Харків** (937,5) 15·00, 20·00 Концерт. 17·30, 19·00 Відчит. **Ленінград** (1000) 18·00 Трансмісія з опери або оперетки. **Калюндборг** (1153,8) 19·00—22·00 Трансмісія з опери. **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 15·00—15·25 Радіо в Японії. 19·30—19·35 Світова політика. 20·00 Трансмісії з Берліна.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота 22. серпня 1931 р.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варшави 12·10, 15·10, 17·10, Грамофонові плити. 13·10 Метеорольогічний комунікат з Варшави. 14·50 Господарський комунікат з Варшави. 15·25 „Серед книжок", останні видання. 15·45 Звіт зі спорту. 16·00 Авдиція для дітей з Варшави. 16·30 Концерт і комунікати. 16·50 Відчит з Варшави. 17·35 Відчит з Кракова. 18·00 Концерт. 19·00 Всячина. 19·20 „Як фільтрується". 19·40—22·25 Трансмісії з Варшави. 22·25 Програма на слідуючий день. 22·30 Концерт з творів Шопена. 23·00 Легка і танкова музика.

Неділя, 23. серпня 1931.

Львів (380,7) 9·15 Богослуження з Вильна. 11·00 Відкриття міжнародніх стрілецьких змагань. 11·58 Астр. час з Варшави. 12·05 Програма на біжучий день. 12·10, 17·10, 19·40 Грамофонові плити. 13·10 Метеорольогічний комунікат з Варшави. 13·20 Музика з Варшави. 13·40 Відчит з Варшави. 14·00 Музика з Варшави. 14·10 Відчит з Варшави. 14·35 Програма, почтова скринька, кореспонденція. 14·50 Музика з Варшави. 15·00 Відчит з Варшави. 15·20 Музика з Варшави. 15·30 Хліборобський відчит з Варшави. 15·50 Музика з Варшави. 16·00 Відчит з Варшави. 16·20 Музика з Варшави. 16·40—17·10, 17·35 19·00, 19·55—22·25 Трансмісії з Варшави. 19·00 Всячина. 19·20 Літературна гутірка. 22·25 Вісти зі спорту. 22·30 Кіно-ра. 23·00—24·00 Легка і танкова музика з Варшави.

Понеділок 24. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варшави 12·05, Програма цього дня. 12·10, 15·10, 16·10, 16·35, 17·10 Грамофонові плити. 13·10 Метеор. комунікат з Варшави. 14·50 Господарський комунікат з Варшави. 15·25—16·00, 16·45—17·10, 19·40—20·15, 20·30—22·25 Трансмісії з Варшави. 16·20 „Відпустка", відчит. 17·35 Відчит з Вильна. 18·00 Легка музика. 19·00 Всячина. 19·20 „Невідома війна в історії світу", відчит 20·15 Радіотехнічна балачка. 22·25 Програма на слідуючий день 22·30—24·00 Легка і танкова музика з Варшави

Вівторок, 25. серпня 1931.

Львів (380,7) 11·58 Астр. час з Варшави. 12·05 Програма цього дня. 12·10, 15·10, 16·00, 18·40 Грамофонові плити 12·10, 18·35 Метеорольогічний комунікат з Варшави. 14·50 Господарський комунікат з Варшави. 15·25 Відчит з Варшави. 15·45 Авдиція для найменших. 16·20 Вісти з детунства. 16·30—18·00, 8·45, 22·00—22·30 Трансмісія з Варшави. 18·00 Всячина. 18·20 Цьогорічні ситківкові змагання. 19·00 Опера з Зальцбургута пресові і спортові комунікати. 22·30 Програма на слідуючий день. 22·35—24·00 Легка і танкова музика з Варшави.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Знання" — український гімназійний матуральний курс зачнеться 1. вересня 1931 р. За інформаціями зголошуватися до 31. VIII. до Адміністрації „Діла" під „Знання", а від 1. IX. до секретаря гуманістичної гімназії „Рідної Школи" — Львів, Театинська ч 10. 220 2—3

Доповняючі вписи та вступні іспити в дівочій учительській семинарії „Р. Ш." у Львові, вул. Мохнацького ч. 12. відбудуться дня 31. серпня, 1. і 2. вересня — Шкільний рік пічнеться Богослуженням дня 2. вересня. — **Управа.** 226 2—2

Оповістка. В найкоротшому часі отвирається у Львові **„Дім емеритів"**. Хто бажав би примістититися у тій інституції, зводить зголоситися негайно до п. Володимири Жуковецької. Львів, Генінга 24/І. 255

Вписи учениць на 1, 2 і 3 рік Жіночої Фахової (кравецької) Школи Кооперативи „Труд" у Львові, Ринок ч. 39 вже почалися. Вписуватися можуть учениці, що покінчили 14 рік життя та 5—7 кляс всенародньої школи. Покінчення 3-літньої кравецької школи дає право на самостійну працю у кравецькім фаху. Догідно також для дівчат з підльвівських сіл, бо можуть користати з шкільних залізничих знижок.

Вписи до Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка на правах прилюдности у Львові відбудуться в днях 31. серпня і 1—3. вересня. Початок науки 4. вересня. Програма науки обіймає усі предмети (інструментальні та теоретичні) консерваторійного научного плану. Ведеться концертовий курс (фортепян, скрипка), педагогічний курс для кандидатів до державного іспиту з музики і співу (для середніх шкіл загальнообразуючих) та доповняючий курс для кандидатів до дипльомового іспиту (для музичних шкіл). Як попередніми роками так і на новий шкільний рік одержав Музичний Інститут право зворотів оплати шкільної для дітей державних урядників. Секретаріят урядує і дає всякі інформації щоденно від год. 3—7 веч. — **Виділ Музичного Товариства ім. Лисенка у Львові** 260 1-4

У шесті роковини смерти бл. п. д-ра Осипа Маковея відбудеться в його память „Свяочна Академія" в Заліщиках дня 23. серпня 1931 р. в полудне в салі „Народнього Дому", на яку українські товариства в Заліщиках запрошують всіх почитателів Покійного. Програма Академії слідуюча: 1. О. Маковей „Привитайте щиро" хор міш.; 2. Вступне слово; 3. Маковей-Колесса „В горах грім гуде"; Маковей-Гайворонський „Коли ви вмирали"; Маковей-Стеценко „Забіліли сніги" хор муж.; 4. Маковей „Хрест" декламація; 5. Ліндсей „Ранок"; Вахнянин „Помарніла наша доля" смичкова орхестра; 6. Маковей „Кроваве поле" рецитація; 7. Життя і письменницька діяльність О. Маковея відчит; 8. О. Маковей „Сон" декламація; 9. Маковей „Жовнирські похорони"; Людкевич „Ой Морозе" і „Широкий луг" хор муж.; 10. О. Маковей „Воскресення" декламація; 11. Маковей-Колесса „За горою, за лугом" хор міш.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. 130

ПРИЙМАЮ на станцію Фортепян дома. — М. Цегельська, Дунін-Борковських ч. 9. 253 1—3

ГІМНАЗІЙНІ УЧЕНИЦІ, найрадше з нижчих клас, прийму на станцію. Поміч у науці. Фортепян. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Середмістя". 249 1—2

ПОЧАТКУЮЧИЙ КОНЦИПІЄНТ з правом субституції пошукує заняття в адвокатській канцелярії на дуже догідних умовинах. Зголошення слати до Адм. „Діла" під „Працьовитий". 251 1—2

ПРИЙМУ інтелігентних гімназійних учнів на мешкання. Найздоровіша околиця Львова (початок вул. Кадецької). Соняшне мешкання з повним комфортом, домашній харч (5 разів денно). Фортепян дома. 5 хвилин до Музичного Інституту і Акад. гімназії, 10 хвилин на філію. — Письменні зголошення до 25. серпня до Адміністрації „Діла" під „Солідна Хата". 199 3—3

СТАНЦІЯ. Два ученики (ці) найдуть дбайливе приміщення при родині гімназійного професора. Львів св. Марка 20/І. 245 1—3

МЕБЛЬОВАНА кімната 2 вікна, фронт, суха, тепла, постійному льокаторові. Виспянського 31. 248 1—4

ПРИЙМУ на станцію учнів (нищь). Дешево. Храпкова. Руська 3/ІІІ. над Парохіяльним Уурядом. 230 1—3

ВДОВА по урядникові прийме на станцію учеників (-ці). Вулецька 6. II. п. Дубравска. 242 1—2

2 КІМНАТИ окремі, мебльовані з уживанням лазнички і телефону до винайму. Куркова 61. Тел. 73-30. 257 1—2

ПРИЙМУ панночки на мешкання з харчем. — Пашкевичева. Виспянського ч. 11. 256 1—2

ВЕДЕНІ відомими педагогами, визначними професорами гімназій і державних семинарій, затверджені кураторією Л. Ш. О. **матуральні і доповняючі курси „OŚWIATA"** приймають **вписи** на шк. рік 1931/32 на матуральний гімназійний курс — всіх типів, матуральний гімназійний курс, курс з обсягу 6-ти і 4-ох гімназійних кляс. Педагогічні студії для гімназ. абітурієнтів, що бажають доповнити семинаріяльну матуру. Практичні лекції і досвідна школи вправ запевнені. Всілякі інформації дає секретаріят: **Львів, вул. Мілковського 11, тел. 50-01** від 11—1 і 5—7. Проспекти даром. На відповідь почтову марку. 241 1—1

УЧИТЕЛЬКА з довшою практикою ги дає щорічної лекції на провінції з обсягу 7-кляс. нар. школи, або нижчих кляс гуман. гімн. Зголошення до Адмін. „Діла" під „Учителька-32". 250 1—8

ПРИЙМЕ на станцію ученики або учениці — також дає лекції фортепяну по програмі консерваторії. Могильницька вдова по священику Львів вул. Весела ч. 10 (бічна Волинської) трамвай 5 або 9. 244

ЗДОРОВЕ та соняшне з цілим утриманням мешкання для учениць або учеників. Вроновсь а 8. дв. 20. 261

2 УЧНІВ прийму на мешкання, — вул. Вірменська ч. 15. III поверх. 2—3

ПРИЙМУ 2 інтелігентні учениці (ків) на помешкання (пд св. Юра). Домашній харч (5 разів денно) — фортепян до вправ, солідна опіка. Ціна дуже приступна. — Зголошення під „Опіка" до Адміністрації „Діла", Львів, Ринок ч. 10. 213 2—3

ПРИЙМУ 2 панночки на станцію — фортепян дома — М. Калимонова, вул. св. Петра ч. 19 а., партер на право. 215 2—2

ПОТРІБНА совісна, інтелігентна жінка середніх літ до помочі пані дому на скромних умовах. — Інжінерова Сідецька. Поляниця п. Болехів. 216 2-2

АДВОК. КАНДИДАТ з 4-літ. адвокат. практикою при повіт. суді шукає з 1/9 ц. р. місця в адвоката. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Я. О.". 63 10—10

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ОПАЛОВА КООПЕРАТИВА „ЖАР"
з відповідальністю уділами у Львові.
Бюро: вул. Валова 23/І. тел. 6-36.
Склад: Личаків-двірець.
доставляє гор.-шлеське вугілля — та букове дерево першої якости.
ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ!
164 3—5

Оголошуйтеся в одинокім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Специяліст недуг легенів, серця і желудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

ЗАВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ
Й. Гебера ЛЬВІВ, Телефон: 37-53, вул. АКАДЕМІЧНА ч. 18.
для Впр. Духовенства і П. Т. учителів з родинами приступні ціни і догідні умовини сплати. 247 1—5

КОНКУРС.
У дівочій учительській семинарії „Р. Ш." з правом прилюдности в Самборі є посада для учителя (-ьки) для педагогічних предметів. Подання вносити негайно до Головної Управи „Р. Ш." у Львові, Ринок 10/ІІ. 226 2—2

ОСІННІ ПРАСЬКІ ТОРГИ.

6—13 вересня 1931.

Цьогорічні осінні Праські Торги, що відбуваються як звичайно в Торговій Палаті будуть цього року ще доповнені такими спеціяльними виставами:

Окрема вистава дороговоі техніки. — Вистава моди і футер. Вистава залізного та машинового промислу. — Вистава кафлярська та новочасного огрівання. — Вистава молочних продуктів. Вистава ощадного ведення домашнього господарства. Торг меблів і ланів, музичних інструментів, радіових новин і т. п.

Учасники Торгів, що мають торгову виказку користають з 33% знижки на чехословацьких і польських залізницях та є звільнені від візового примусу. — Всілякі інформації та торгові виказки

(по зол. 5.—) можна дістати:

у Чехословацькім Консуляті у Львові, Уейського 4. тел. 6-85, — та у почесного відпоручника Торгів Людвика ФАЙГЛЯ у Львові, вул. МИКОЛАЯ РЕЯ ч. 8.

МАШИНИ ДО ШИТТЯ „SINGER" — „KAYSER"
по найнижчих цінах на догідні сплати.

РОВЕРИ „Kayser"-„Puch" „Łucznik"
від 190·— зол.

МАШИНИ ДО ПИСАННЯ всіляких системів.
Виключне представництво американських машин „Barr" по 550 зол.
ЮЛІЯН ЛОМАҐА
Львів, Валова 11, тел. 28-70
одинока українська фірма в тій ділянці.
2129 7—10

ШУКАЮ доброго інструктора фізика і математика для ученика VIII кл. гімн. (тип. мат. природ.) який поміг би йому приготовитися до матури в зимовім речинці. П. Особа, дир. школи в Людвиківці почта Веддіж. 227 2—2

ПОВАЖНА родина прийме учеників нижчої гімназії. Совісна опіка, нагляд у науці — близько гімназії. — Ціни приступні. Згол. під „Совісність" до Адмін. 233 2-2

3-4 ПАННОЧКИ — учениці найдуть при урядничій родині вигідне мешкання, здоровий харч, опіку і як треба поміч у науці — пяніно дома. — Ольга Горошкова. — Личаківська 21. I. пов. праворуч. 224 2—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Виданнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.